

HUKUKİ BİLGİLER MECMUASI

Sahip ve Başmuharriri:

Paris Hukuk Fakültesi Doktoru

AVUKAT

Milâshı **GAD FRANKO**

TAHRİR HEYETİ

Fuat Hulûsi B. Temyiz Mahkemesi
ikinci hukuk dairesi reisi

Sabri Şakir B. Ad. V. Hukuk İşleri
Müdürü

Mustafa Reşit B. İstanbul Hukuk
Fakültesi Müderrislerinden

Ahmet Refik B. Sabık Temyiz Mah-
kemesi azasından

Ali Kemal B. İstanbul Hukuk Fa-
kültesi Müderrislerinden

M. Şarl Kroza İstanbul Hukuk Fa-
kültesi Müderrislerinden

M. Aşıl mester. Paris Hukuk Fa.
Müderrislerinden

M. Şavgran. Paris Hukuk Fa. fahri
Müderrislerinden

M. A. Salem. Hukuku Düvel Mec-
muası tahrir heyetinden

Bahir B. Kavanin ihzari komisyonu
azasından

Hamdi Halim B. Avukat

Adres: Galata Bahtiyar han Avukat Gad Franko Bey yazihanesi

Telefon: Beyoğlu 3009

Bir nüshanın bedeli 35 kuruştur

Bir senelik abonemanı Posta ücretile beraber
400 kuruştur.

Türkiye harici için 500 kuruştur

İSTANBUL

BANKALAR MATBAASI

Haim, Rozio ve Ş^{ne}

1931

HUKUKÎ BİLGİLER MECMUASI

Her ayın on beşinde neşrolunur

TETEBBÜLER

DOCTRINE

Hukukî fikirler :

REFLEXIONS JURIDIQUES

Haciz mes'elesi ve yeni tadilat

Muamelâtı nasa müteallik en ziyade bir tatbikat kanunî olmasından naşı fazla tenkidata mahal vermiş olan icra ve iflâs kanunun tadilatı münasebetile münakaşalar tekrar açılmıştır. Nazarı tetkiki celp eden noktalar haps mes'elesile haciz mes'elesidir. Arkadaşlar arasında ekseriyet hapsin iadesi ve haczin muayyen ve mahdud bazı ahval değil eskisi gibi hakimın geniş taktirine bırakılmak suretile yapılabilmesini istemektir. Baro mecmuasının 55 numarolu nüshasında kıymetli arkadaşımız Necatî bey hapsin lüzumu iadesi hakkında müdellel bir mekale neşretmişlerdir.

Ben de eskiden beri haczin fazla tahdidini memleketimizin ahvali ruhiyesine nazaren muvafık görmemiş idim. Fakat bazı arkadaşlar ve bu meyanda müderris Mustafa Reşit bey kardaşımız, haczin eskisi gibi kolayca yapılması bir çok haksızlıklara ve medyunların fazla gadrine sebebiyet verildiğini ileri sürmekte ve bunda dainlerin hukukile beraber medyunların hakkını dahi gözden gaip edilmemesi lâzım geldiğinde ısrar etmektedirler. Filvaki bazen bir haciz vaz'edilir ki aylarca muhakemeden sonra haksızlık tahakkuk ederek ref'ediliyor. Fakat arada öyle zararlar oluyor ki kat'iyen izale-ine imkân kalmaz. Her ne kadar mahkeme bazen hâcizden bir kefil alıyorsa da bu kefaletlerden bir neticeî ameliye çıkmadığı meydandadır. Çünkü faraza medyunun elli lirası haciz ve sonra ref'edilmiş : Mahkeme olsa, ol-a paranın alikonulduğundan dolayı hacizden faize muadil bir tazminata hükmeder. Halbuki medyunun elli bin lirası mahkûz kalması belki iflâsını isticlâp eder. Bunun tazmini nasıl mümkün olur.

Binaenaleyh haciz mes'elesinde hem hâcizların haklarını derpiş etmek lâzımdır. Çünkü dainlerin hukuku nekadar masun ise memlekette itibar ve ticaret o derece artar ; Hem de medyunların haklarını siyanet etmek adalet muktezasıdır.

Hali hazırda mevcut ahkâm dainler için zaif olmakla beraber hüsnü tatbik edildikte eyice işe yarayacağı tabiidir. Yeni ahkâm daha mufassal ve daha sümullu olmakla beraber benim fikrimce mühim bir nokta hal edilmemiştir. Bizde mahkeme haczi vaz' için isterse müddeialehyi celp eder istemezse celp etmez giyaben verilen hükümler için itiraz kapuları açıktır. Fakat bence hangi ahvalde müddeialehyi istima etmek ve hangi ahvalde istima etmemek lâzım geleceği hakkında bir kıstas tayin edilse hem dayinleri hem de medyunları tatmin edecek bir tetbir bulunmuş olur. Hakim istimaa karar verdiği takdirde bir taraftan o mahal zabıtasına filân hakkında bir haciz talebi olduğundan ve mes'ele tetkik edileceğinden mağazasından ve hanesinden mal kaçırmaması için itina edilmesi lüzumuna dair bir tezkere yazmakla beraber medyunu yirmi dört saat zarfında mahkemeye gelmeğe davet edebilir ve onu istimadan sonra hacze karar verebilir. Kanunun esnai tetkikiinde bu cihetin tamiki muvafık olur zanındayım.

Haciz mese'lesi mühim olduğundan gelecek nüshada bu babı bir az daha mufassal olarak bahs edeceğim. Şimdiden yeni İcra ve İflâs kanunu lâyihasının bir noktasına nazar dikkatı celp edeceğim. Yeni lâyiha'nın 368 inci maddesinde *(1424 numarolu icra ve iflâs kanunun, 342, 343 inci maddeleri hükmü baki kalmak üzere ilga edilmiştir)* deniliyor. İki madde için bir kanunu mer'iyette brakmak doğrumudur? İlga edilmek istenmeyen 342 inci madde bu kanunla hangi ahkâmın ilga edildiğini göstermekte ve 343 inci madde ise meselâ hibe yerine bağışlamak ve mevhubunle hibe yerine bağışlanan gibi eski istilâhlar yerine yeni on altı istilâh vaz'etmeğe matuf bir maddedir.

İşte bu iki maddenin hatiri için bir kanun mer'iyette brakiyor ki bunda bir türlü isabet göremeyorum. Bana kalsa tadil edilen kanunlar imkân nispetinde eskisini de ihtiva ederek o kanunu ortadan kaldırsak faidelidir. Fakat böyle yapmağa daima imkân yoktur. Halbuki icra ve iflâs kanununun bu tadilatı artık tadilâttan çıkmış kanunu yeni başdan taknin etmiştir. Meselâ ilk madde aynı aynına eski kanundan iktibas edilerek yeni maddeler gibi konulmuştur. Artık tariflere gelinceye kadar ve eski metni muhafaza etmekle beraber yeni kanuna ilâve etmeğe karar verildikten sonra bu iki maddeyi de yeni kanuna aynen kabul etmekte ne mahzur olabilir.

Bir kariim tarafından dermeyan edilen bir suala cevaben yeni lâyiha'nın ancak 1424 numarolu asıl icra ve iflâs kanununu ilga edeceği ve fakat ona merbut ve İcra ve iflâs kanununun tatbiki hakkında kanun unvanile tanınmış ve 1425 numeroyu havi kanunu ilga edemeyeceğini söylemek isterim. Bu kanunun da tetkik ve tadil edileceğine dair bir malûmatım yoktur.

Milâshi

Gad Franko